

Sluttrapport *Vi350*

Larvik Byjubileum 1671-2021

Innholdsfortegnelse

- 2: Innledning
 - 3: Bakgrunn
 - 3-6: Organisering
 - 6-8: Målsettinger
 - 8-20: Prosjektene og tiltakene
 - Profilering og kommunikasjon
 - Jubileumshelg
 - Barn og unge
 - Tilskudd lag og foreninger
 - Historieformidling
 - Byutviklingsprosjekter
 - 20-22: Oppsummering
-

Innledning

Vi350 ble tittelen på Larviks 350 års byjubileum. Jubileet handlet om folk i Larvik og deres historier i dag og gjennom 350 år. Det er gjennom menneskene og deres perspektiver vi best kan forstå hvordan Larvik har blitt formet og utviklet seg til det lokalsamfunnet vi i dag lever i. Historien, fortellingene, hendelsene og perspektivene er viktig og ta med seg når vi skal se fremover og utvikle Larvik for fremtidige generasjoner.

Formidling, opplevelser og aktiviteter tilknyttet Larviks historie med mål om å gjøre det relevant og tilgjengelig for dagens innbyggere har vært fokus gjennom jubileet. Det har også vært en anledning til å fremme alle de gode kreftene som er i Larvik og hvilken kraft det er når mange går sammen om et felles mål: engasjement og stolthet for egen by for å øke samhold og sterkere tilhørighet mellom innbyggerne.

Gjennomføringen av Vi350 hadde ikke vært mulig uten det store samarbeidet og laget av krefter som har deltatt. Tilsammen har 150 ulike lokale lag, foreninger, aktører og bedrifter bidratt med innhold. Det innebærer hundrevis av mennesker som har bidratt med tusenvis av arbeidstimer og dugnadstimer. Tusen takk til hver og en som har bidratt til at Larvik fikk et så mangfoldig og rikt jubileumsår. Takk for tålmodighet, standhaftighet og vilje til å gjennomføre alle prosjekter og tiltak i et utfordrende men desto mer kreativt år.

Denne rapporten oppsummerer opp arbeidet som er nedlagt gjennom 2,5 år med planlegging, forberedelser og gjennomføring av Vi350. Det er vanskelig å oppsummere det på noen siders dokument, det har med andre ord blitt en fyldig rapport. Håpet er at det kan være en rapport og se tilbake på om hva man fikk til, inspirere fremtidige prosjekter og lære av arbeidet som har vært nedlagt.

Takk for tilliten og samarbeidet!

Styringsgruppen
Vi350 Larvik Byjubileum 1671-2021

Bakgrunn

Markering av Larviks 350 års byjubileum ble vedtatt i oktober 2018 (KST- 221/18) hvor Kommunestyret vedtok at det skulle nedsettes en komité som skulle ledes av ordfører og komitémedlemmene var en representant fra hvert politisk parti. Kommunedirektøren ved administrasjonen skulle ivareta sekretariat behovet. Komiteéns hovedoppgave var å utarbeide forslag til hovedprogram for markering av jubileet, med finansiering av den enkelte aktivitet, og fremme dette som sak til kommunestyret innen juni 2019.

Komiteén avholdt fem møter hvorav et av dem var et åpent folkemøte for innspill og ideer til program. På bakgrunn av møtene som var avholdt fremmet kommunedirektøren en ny sak i juni 2019 (KST- 120/19) på vegne av komiteén hvor Kommunestyret vedtok hovedtemaer, verdier, organisering og arbeidsmetode for arbeidet. Det ble vedtatt at det skulle etableres:

- En styringsgruppe som har overordnet ansvar for ressurser, innhold og gjennomføring.
- En koordineringsgruppe som har ansvar for å sikre samordning av ulike aktiviteter og tiltak.
- En eller flere iverksettingsgrupper som har ansvar for praktisk gjennomføring av ulike aktiviteter og tiltak, og rapporterer til koordineringsgruppa.

Videre ble det lagt frem en prosjektskisse (Melding FSK- 174/19) for byjubileet til Formannskapet november 2019. Skissen tok for seg mer detaljert organiseringen av arbeidet og mandat til de ulike gruppene, målsettinger, temaer, verdier, avgrensninger og videre fremdrift. I mai 2020 la styringsgruppen frem for Kommunestyret (KST- 030/20) rammevilkår for byjubileet hvor det var utarbeidet tre pakkelsninger som inneholdt ulike aktiviteter og tiltak. Kommunestyret vedtok mellomløsningen og det ble vedtatt total budsjettsum på 9 080 000 NOK som kommunens bidrag til markering av 350 års jubileet.

Prosjektleder har hatt orientering om status rundt arbeidet med byjubileet både for Hovedutvalg for miljø, kultur og næring og Formannskapet høsten 2020.

Organisering

Styringsgruppa

Medlemmer:

Rune Høiseth-varaordfører (styreleder), Aina Aske- Vestfoldmuseene Larvik Museum, Jan Fredrik Jonas-Larvik Havn, Jørn Haga-Larvik By, Knut Pihl- Larvik Kulturråd, Tore Hansen-Larvik Næringsforening, Ingvild Aartun- tidl. Larvik kommune, Hilde Bøkestad-tidl. Larvik kommune. (Hege Lundh-Larvik Næringsforening var medlem av styringsgruppen 2019 og våren 2020).

Styringsgruppa ble etablert og hadde sitt første møte august 2019. Styret gjennomførte 22 styremøter fra høsten 2019 og frem til februar 2022. Gruppa utarbeidet sammen med prosjektleder prosjektskissen som styrende dokument for jubileet og pakkelsningene som ble lagt frem for Kommunestyret som økonomisk ramme for prosjektet. Styringsgruppa ble løpende orientert underveis med økonomistyring, status for aktiviteter og tiltak, og behandlet innkomne forslag. Gruppa besluttet også endringer underveis som følge av pandemien, sørget for fremdrift i henhold til planer og målsettinger for jubileet. Medlemmene i gruppa var viktige ambassadører for prosjektet hvor de fremsnakket byjubileet i sine nettverk og inviterte med inn samarbeidspartnere. Medlemmene var vertskap og representerte Vi350 i

forbindelse med arrangementer og aktiviteter tilknyttet byjubileet hvor jubileumshelgen 23.-26.september var hovedmarkeringen.

Prosjektgruppa

Medlemmer:

Alexander Oxholm- Vestfoldmuseene Larvik Museum, Ane Ringheim-Vestfoldmuseene Larvik Museum, Christian Lorentzen-Bølgen Kulturhus, René Beathe Hansen-Larvik kommune, Arve Karlsen-Larvik kommune, Anne Bente Korssjøen Johnsen-Larvik kommune, Stig Hatlo- Foreningen Larvik Sjøfartsmuseum, Geir Thorstensen- Larvik Kulturråd, Vibeke Høeg Næss- Larvik kommune, Tore Hansen- Larvik Næringsforening, Gillian Hockly-Larvik kommune.

I første fase vinter/vår 2020 deltok var også følgende med i prosjektgruppen: Agnes H. Bjellvåg-Larvik Havn, Hildegunn Riksfjord-Larvik kommune, Paal Espen Wingaard-Larvik By og Tor Atle Odberg-Citiplan As, Jarle A. Melby-Larvik kommune.

Prosjektgruppen hadde sitt første møte desember 2019 og hadde månedlig møter gjennom året 2020 og etter behov i 2021. Prosjektgruppen ble delt opp i undergrupper etter temaer/områder som ble vedtatt i prosjektskissen, undergruppene hadde arbeidsmøter etter behov som ble fulgt opp sammen med prosjektleder. Gruppa utarbeidet ideer og forslag til tiltak og var operativ med ansvar for at alle arrangementene, aktiviteter og tiltak ble gjennomført. Sammensetningen av gruppa gjorde at Vi350 nådde frem til mange målgrupper i alder, men også ulike grupper som har vært samarbeidspartnere og deltatt i arbeidet. Det har vært både næringsliv, frivillige lag og foreninger, aktører og enkeltpersoner. Prosjektgruppen var svært viktig for at prosjektet skulle kunne nå mål om bredde, mangfold og ikke minst som et samskappingsprosjekt.

Administrasjon

Prosjektleder (60% stilling i 1,5 år) jobbet tett sammen med kommunikasjonsrådgiver (20% i 1,5 år) og arrangementskoordinator (20-40% i 1,5 år) for å sikre kontinuerlig drift, gjennomføring og synliggjøring av alle tiltak, aktiviteter og prosjekter. For å kunne gjennomføre byjubileet i det omfanget som ble planlagt var det helt nødvendig med dedikerte ressurser som jobbet med prosjektet i lønnet arbeid.

Det ble også innleid en stedsdramaturg/rådgiver i 6 mnd i 2020 som var med å utvikle konsepter for å sikre bredde og mangfold av ulike historier og personer som var viktig å få frem i forbindelse med byjubileet. Hun var også rådgiver inn i startfasen på prosjekter som Herregårdshagen, månedlig temaer for portrettene og podcastene, utvikling av audioguiden for Larvik og var med på saksbehandlingen for tilskuddssøknader.

Fra tidlig vår 2021 og ut jubileumsåret ble det også engasjert to produsenter i lønnet arbeid som i hovedsak jobbet med planlegging og gjennomføring av arrangementer og aktiviteter i Herregårdshagen gjennom hele perioden den sto oppe, og til jubileumshelgen 23.-26.september. Den ene produsenten jobbet også med markedsføringstiltak for å sikre synlighet i flere kanaler og tilgjengelig informasjon til enhver tid, som en støttefunksjon til kommunikasjonsrådgiver. Produsentene var viktige funksjoner i tillegg til arrangementskoordinator for å sikre at lokale aktører, lag og foreninger fikk tilgjengelig

arenaer og mulighet for å gjennomføre sine arrangementer. Innleid arrangementskoordinator fra Bølgen sørget for at mange aktører fikk plass til å gjennomføre sitt arrangement på Bølgen i trygge omgivelser, noe som ble svært viktig og krevde mye oppfølging grunnet kontinuerlig endring i smittevernregler.

Prosjektleders viktigste oppgaver var å koordinere alle planlagte aktiviteter, prosjekter og arrangementer samt sikre fremdriften og gjennomføring i henhold til vedtatte planer og målsettinger. Prosjektleder var bindeledd mellom styringsgruppen og prosjektgruppen, og holdt kontakt med alle eksterne som jobbet med prosjekter utenom det prosjektgruppen utførte. Støttefunksjon til alle undergruppene, tett samarbeid i administrasjonen til Vi350 og økonomistyring var viktig oppgaver for prosjektleder. Rollen innebar også å være ambassadør for byjubileet, framsnakke og bygge nettverk. Prosjektleder holdt presentasjoner for det politiske, internt i kommuneadministrasjonen, for flere bedrifter og foreninger. I etterkant av byjubileet har prosjektleder vært i dialog og holdt presentasjoner for flere andre byer som i årene fremover skal markere byjubileum og som gjerne vil lære og inspireres av arbeidet som er gjort med Vi350 i Larvik.

Næringsliv og samarbeidspartnere

Det ble inngått 10 sponsoravtale med lokalt næringsliv, avtalene hadde en verdi i form av tjenester eller rene sponsormidler inn i budsjettet på 1,7 mill NOK. Det ble laget tre sponsornivåer: gull: 200 000 NOK, sølv: 100 000 NOK, bronse: 50 000 NOK. De bedriftene som ble forespurt fikk velge selv nivået de hadde mulighet til å inngå avtale på, noen valgte å gå inn på avtale i form av tjenester og noen rene midler inn i budsjettet. Begge deler var like verdifullt for arbeidet med Vi350 og i en høyst usikker pandemitid for næringslivet var det stor takknemlighet for disse bidragene.

Gullsponsorer:

- Larvikbanken bidro med 500 000 NOK som gave til byen øremerket vinterbelysning
- LOS Digital AS bidro med tjenester på trykk og design.
- Østlands-Posten/Amedia bidro med annonser og jubileumsmagasin.
- Ringnes AS/Farris bidro med midler til budsjett som ble kanalisert til Herregårdshageprosjektet
- LABO bidro med midler inn i budsjettet øremerket Tanzy Fumitory prosjektet på Bøkkerfjellet

Sølvpsponsorer:

- Bergene Holm bidro med materialer til prosjektene Tanzy Fumitory og Herrehårdshagen
- Norconsult bidro med tjenester til det forberedende arbeidet med Herregårdshagen
- Bertel O. Steen Larvik bidro med leasingavtale på Vi350-bilen

Bronsesponsor:

- Affair AS bidro med designtjenester til Vi350 profilen
- ASKO bidro med matvarer til alle studentene fra NTNU som var i Larvik og jobbet med Herregårdshagen

I tillegg til sponsorene var Vestfoldmuseene Larvik Museum en svært betydningsfull samarbeidspartner som bidro sterkt i arbeidet med Vi350 hvor dedikerte ressurser jobbet

med Vi350 gjennom hele 2020 og 2021. Bølgen Kulturhus var også en verdifull samarbeidspartner som stilte huset til disposisjon og sørget for at mange lokale aktører, lag og foreninger fikk holde sitt arrangement og utstilling her. Larvik Næringsforening gjorde en viktig jobb i kontakten med bedrifter i Larvik og var betydningsfull i sponsorarbeidet. Larvik Havn var også en samarbeidspartner som stilte med ressurser og sørget for at det ble skipsbesøk fra Hestmannen og KV Nornen i Larvik i jubileumshelgen, og la til rette for at Sommerbåten fra NRK kom til Stavern. Kulturrådet i Larvik stilte med frivillige i Vi350 og var viktige ambassadører for byjubileet inn mot frivillige lag og foreninger, og Colab bidro med nettverk og kontakt inn mot gründere og selvstendig næringsdrivende hvor flere fikk oppdrag fra Vi350.

Målsettinger

Formål:

- Byjubileumet har som hensikt å markere og feire at Larvik by er 350 år.
- Markeringen skal i tillegg til å formidle Larviks historie og posisjon som sjøfarts- og havneby fremme Larvik by som lokalsamfunn og bidra til å skape varige positive ringvirkninger for utviklingen av byen.
- Jubileet skal være for *alle* og ikke kun enkelte grupper. Medborgerskap og samskaping er styrende verdier for markeringen.
- Jubileet skal inneholde et hovedarrangement rundt stiftelsesdatoen, byutviklingsrettede prosjekter og sikre samordning av alle initiativ, aktiviteter, arrangementer og tiltak i jubileumsåret.

Målsettinger:

- Larviks byjubileum skal bidra til å styrke innbyggernes engasjement og stolthet over byen, gjennom samskaping og bred involvering.
- Gi Larviks innbyggere kunnskap om byens historie gjennom opplevelser og formidling.
- Løfte frem Larviks posisjon som sjøfarts- og havneby, og den unike tilknytning til vann.
- Synliggjøre og bygge opp om byens identitet, kvaliteter og muligheter for fremtiden.
- Være et bærekraftig jubileum i et sosialt, økonomisk og miljømessig perspektiv i tråd med de syv utpekte bærekraftsmål for Larvikssamfunnet.
- Skape varige verdier og ringvirkninger som kommer barn, unge og framtidig generasjoner til gode.

Historieformidling, opplevelser og deltakelse rundt Larvik bys historie fra grevskapstid til dagens samfunn har vært helt sentralt gjennom jubileumsåret i tråd med vedtatt formål og målsettinger. Det har vært viktig å gi innbyggerne i alle aldre kunnskap og mer kjennskap

til byens historie. I dette arbeidet har det vært viktig å slippe til mange stemmer for å få frem ulike perspektiver, meninger og fortellinger om byens historie og utvikling. Dette har kommet frem gjennom podcastsendinger, portretter, intervjuer på trykk og i video, foredrag, teater, film, publikasjoner, utstillinger, audioguide og bilder. Mye av denne formidlingen er produsert slik at fremtidige generasjoner kan ha glede av og lære av dette da det er tilgjengelig i bøker og gjennom digitale plattformer som film, lyd og foto. Erfaringen fra arbeidet med jubileet er at tilgjengeligheten av slik informasjon er viktig for å få innsikt og forståelse av historiske hendelser og utvikling. Larvik Museums historiske arkiv har vært helt sentralt i dette arbeidet.

I tråd med målsettingene om å skape ringvirkninger og fremtidsmuligheter var prosjektet med herregårdshagen et stort og viktig samskappingsprosjekt med mål om økt kunnskap, erfaring og deltakelse til innbyggerne i noe som er en stor del av Larviks historie. Herregårdshagen var allerede pågående prosesser med kommunen, Vestfoldmuseene IKS, Vestfold og Telemark Fylkeskommune og Riksantikvaren på et regionalt nivå som jobber mot et nasjonalt nivå, mens det temporære prosjektet i forbindelse med jubileet var å involvere innbyggerne i Larvik. Prosjektet var med på å øke aktivitet for å styrke området rundt Herregården og fremtidsmulighetene som finnes her.

Bred involvering og å skape et jubileum sammen var bærebjelken i dette prosjektet. Ca 40 personer har gjennom hele perioden fra høsten 2019 til og med desember 2021 arbeidet med jubileet og hatt det som en del av sin arbeidshverdag, enten som en del av styringsgruppen, prosjektgruppen, administrasjon eller prosjekter. Over 150 lag, foreninger, aktører, næringsdrivende og større bedrifter har deltatt med innhold, tjenester og aktiviteter. På den måten sikret prosjektet bred deltakelse og det viser også hva det er mulig å få til når mange krefter går sammen med mål om å engasjere seg og bidra til samhold og tilhørighet.

En viktig verdi etter dette jubileet er mer kjennskap til hverandre og nettverk. Prosjektet har vært en plattform for at flere har fått relasjoner med folk de ikke kjente fra før og samarbeid på tvers. Det har vært en arena for å kunne prøve ut og bli bedre på samskaping i praksis, dette ble virkelig satt på prøve da pandemien inntreff og vedvarte. Fysiske møter og praktisk samarbeid er nesten avgjørende for å sikre god samhandling fordi det handler om mennesker og våre følelser, det å bli sett, lyttet til og kjenne tilhørighet, noe som er utfordrende gjennom skjerm eller isolert i eget hjem. På tross av pandemien har det vært vist et stort engasjement og vilje til å likevel få til tiltakene og prosjektene som var planlagt. Dette er verdifulle erfaringer og relasjoner som kan bygges videre på i det større arbeidet kommunen har med å løse fremtidens samfunnsoppgaver. Det viser også hvilken kraft det er i Larvik når man er samlet om noe, og forhåpentligvis har dette verdiskapende arbeidet bidratt til en videre retning og identitet for kommunen om at her finnes en stor samlende kraft, Larvik leverer sammen.

Det økonomiske bidraget fra Larvik kommune, sponsorer og tilskuddsmidler fra eksterne samt ressurser som har vært satt til disposisjon spesielt fra kommuneadministrasjonen, Vestfoldmuseene, Bølgen Kulturhus, Østlands-Posten, Larvik Næringsforening og Larvik havn har vært helt avgjørende for å kunne få gjennomført dette prosjektet. Det har vært nedlagt tusenvis av dugnadstimer totalt fra alle som har bidratt og totalverdien av prosjektet i sin helhet er langt større enn den faktiske budsjettsummen. Det har vært nødvendig å

kunne betale for tjenester, honorere oppdrag, lønne ressurser og gi tilskudd til frivillige for å kunne få alle til å dedikere seg og vie tid til alle tiltakene og prosjektene. Mange involverte i dette prosjektet har dette som sitt levebrød og det har vært spesielt sårbart i en lang periode med pandemi. Kunst og kultur har vært en viktig drivkraft gjennom hele dette jubileet, det har også vært en bransje og et frivillig miljø som har spesielt fått merke pandemiens nedstenginger. For mange har det vært ekstra meningsfylt at byjubileet standhaftig gjennomførte så mye som mulig og ga mange aktører oppdrag og mulighet for deltakelse.

Det er vanskelig å skulle sette en sum, måle eller føre statistikk på prosjekter som dette hvor målsettingene er menneskelig verdiskaping. Hvordan måles stolthet og engasjement, tilhørighet og samhold, meningsfulle opplevelser og relasjoner? Det vi vet er at det har vært tilbud aktiviteter fra Vi350 gjennom et helt år til alle aldersgrupper på veldig mange åpne arenaer hvor det har vært lav terskel for å kunne delta da det aller meste har vært gratis, eller lav billettpris. Mye har foregått i skole, barnehage og eldresenter, samt på digitale flater som har vært åpne og gratis. Møteplasser som det har vært lagt til rette for og lagt mye ressurser i som Herregårdshagen, Bøkkerfjellet og jubileumshelgen er åpne, offentlige plasser hvor alle har tilgang. Det har hele tiden vært jobbet målrettet og en bevisst holdning om at alle innbyggerne skulle få mulighet til å delta i aktiviteter og opplevelser knyttet til Vi350 i en eller annen form, dersom man ønsket det.

Prosjektene og tiltakene

Totalt ble det planlagt over 17 ulike prosjekter og tiltak som styringsgruppe, prosjektgruppa og administrasjonen i samarbeid med eksterne skulle gjennomføre. Av de 17 var det kun 3 tiltak som måtte avlyses grunnet pandemien. Det ble også tildelt tilskudd til 45 ulike prosjekter og tiltak i regi av lag, forening og andre aktører, kun fire av dem måtte avlyses eller flyttes på med godkjenning om å kunne gjennomføre i 2022.

Prosjektgruppen ble delt i undergrupper ut i fra temaer eller området det ble vedtatt at skulle ha fokus i jubileumsåret. Videre følger en kort rapport og oppsummering om prosjektene og tiltakene som ble gjennomført.

Profilering og kommunikasjon

De viktigste målsettingene for kommunikasjonsarbeidet var å skape engasjement rundt alle aktivitetene som ble gjennomført i forbindelse med jubileet, og skape stolthet for egen by. Kommunikasjonsarbeidet var rigget for å bygge Vi350 som et merkevarenavn som skapte begeistring, tilhørighet og stolthet. Logoen ble benyttet av svært mange i sine aktiviteter, markedsmateriellet ble etterspurt av butikkene, og arrangørene ville gjerne benytte materiellet synlig på arenaene under sine arrangementer.

- **Logo og grafisk profil**

Dette arbeidet ble utformet og designet av Larviksfirmaet Affair AS. Disse ble utfordret av prosjektgruppen til å lage en logo som markerte jubileum, hadde noe historisk over seg, men mest av alt representerte mennesker og folk i Larvik. Det var også et ønske om at logo og profil skulle være uavhengig av Larvik kommune eller andre samarbeidspartner, men stå seg selv, og være noe mange ønsket og ta i bruk og profilere seg med. Affair designet logoen som ble en krone lik en grevekrone hvor

hver kronespiss representerte et menneske i ulik form. I utarbeidelsen av logoen kom også tittelen for byjubileet Vi350 hvor inspirasjon var hentet fra Kristian Bålsrød sitt tidligere prosjekt Vi i Larvik og at det var bestemt at jubileet skulle ha fokus på folk i Larvik, tilhørighet og engasjement for byen.

Affair utarbeidet også en grafisk profil som ble gjenbrukt i alt fysisk markedsmateriell, trykksaker og digitale flater. Dette var viktig for å bygge opp Vi350 som "merkevare", noe folk kjente igjen og skapte tilhørighet til byjubileet.

- **Nettside og arrangementskalender**

Nettsiden Vi350.no er laget av Larviksfirmaet Insite AS og var først og fremst en ren informasjonskanal, en hovedbase for all informasjon rundt prosjekter, tiltak og det som skulle skje gjennom jubileumsåret. Det var også landingsside for alle annonser som ble publisert.

En av de viktigste funksjonene nettsiden hadde var arrangementskalenderen. En åpen kalender hvor alle aktører i Larvik kunne legge inn sine arrangementer og tiltak gjennom 2021. Aktivitetene som var direkte knyttet til Vi350 ble merket med jubileumslogoen. På tross av pandemi og mange avlyste arrangementer ble det registrert over 100 aktiviteter i kalenderen hvorav svært mange av dem ble gjennomført. De viktigste erfaringer og ta med seg fra en slik arrangementskalender er at det krever mye administrasjon. Alt må til enhver tid være oppdatert og aktuelt, all informasjon må være riktig og bildekvalitet må være bra. Det krever en del dialog mellom arrangørene og administrasjonen dersom det skjer endringer underveis i arrangementet og informasjonen må jevnlig oppdateres. Kalenderfunksjonen er laget slik at den kan tilpasses og videreutvikles dersom Larvik kommune vil benytte den videre.

- **Markedsmateriell og annonser**

Det ble laget en profileringspakke med markedsmateriell til alle butikken som ønsket å henge det opp, ca 150 stk, det ble laget flagg til alle kommunens flaggstenger, 15 store bannere ble hengt opp rundt i sentrum og på synlige bygg tilknyttet sentrum. På det meste av materielle var sponsorlogoene trykket og ble en viktig profileringsflate for synliggjøring av dem. Det var 2-5 annonser i ØP papir og digitalt hver måned gjennom 2021 som var med på å markedsføre alle arrangementer og aktiviteter i regi av Vi350, men også lag, foreninger og andre aktører som bidro med prosjekter og tiltak. Den brede synligheten både fysisk og digitalt hadde ikke vært mulig uten gode sponsoravtaler som var rause og svært hjelpsomme. Østlands-Posten/Amedia og LOS digitalt var helt essensielle i å kunne få til dette.

- **Jubileumsmagasin**

Magasinet hadde et opplag på 17 469 eksemplarer og ble delt ut til alle husstander i Larvik som ikke har reservert seg, det var også tilgjengelig på ulike steder i Larvik som museet, biblioteket, kulturhuset, caféer med mer. I magasinet var artikler skrevet av lokale skribenter og ansatte ved Larvik Museum. Artiklene handlet om det som skulle skje i jubileumsåret, intervjuer med folk bak prosjektene og andre aktuelle folk fra Larvik. Magasinet var også en viktig profileringsflate for alle sponsorene som fikk annonseplass og synlighet.

- **Jubileumsfilm "Vårt Larvik"**

Det var mediebyrået Mixed Pepper fra Larvik med tilhold på Colab som ble tildelt oppdraget med å produsere selve jubileumsfilmen til Vi350. Filmen blander historisk materiell og formidling av Larvik historie og egenart, samtidig som den setter fokuset på menneskene som har vært, og er i Larvik i dag. I filmen er det vektlagt å få frem elementer fra dagens samfunn for at filmen også skal få en historisk verdi og dokumentasjon for fremtidens generasjoner. Det er et enormt arbeid som er nedlagt i filmen med research i historiske arkiv for å plukke ut relevante hendelser gjennom Larviks historie samtidig som det er skrevet manus og regissert situasjoner om dagens Larvik. Filmen kan benyttes videre i profilering av Larvik for å gi innsikt i byen og hva som kjennetegner oss som bor og lever her.

Filmen hadde premiere på Larvik torg i forbindelse med julegrantenningen og ble vist som utekino. Det var et smekkfullt torg og filmen ble godt mottatt.

- **Vi350-bilen**

Da pandemien vedvarte og den planlagte aktivitetshelgen i mai måtte avlyses kom ideen om at Vi350 måtte ta feiringen ut til folket når det ikke var mulig å invitere inn. Det ble inngått en sponsoravtale med Bertel O. Steen Larvik som stilte til disposisjon en helelektrisk 8-seter Mercedes. Bilen reiste på turné i hele Larvik med lokale artister som spilte konserter i nærmiljøene, og den besøkte alle kommunens campingplasser og strender med dans, musikk og konkurranser for barna. ØP lagde konseptet "intervju på hjul" hvor kjente Larviksfolk ble intervjuet mens de kjørte til steder i Larvik de hadde en tilknytning og historie å fortelle til. Det ble også lyst ut en facebook-konkurranse hvor innbyggere kunne nominere sitt nabolag til en utekonsert med Ole Børud. Ole Børud pakket bilen med utstyr og reiste til Stavern, nærmere bestemt Solstad som vant konserten.

Vi350-bilen skapte mye begeistring og det var en fin måte å nå ut til mange innbyggere med jubileumsfeiringen i en pandemitid. Bilen skapte også mye synlighet om byjubileet og ble en synlig profileringsflate for alle sponsorene for Vi350 som ble profilert på bilen.

Jubileumshelg

Jubileumshelgen ble gjennomført 24.-26.september, nærmeste helg til stiftelsesdatoen for Larvik by som er 29.september. I jubileumshelgen ble 17 ulike arenaer i Larvik sentrum tatt i bruk og over 70 arrangementer og aktiviteter ble gjennomført. Innholdet var i all hovedsak lokalt av frivillige lag og foreninger, lokale artister og kunstnere, men med noe programmert innhold fra Vi350 prosjektgruppa. Det er estimert at ca 5000-6000 innbyggere deltok på jubileumshelgen. De aller fleste aktivitetene var gratis eller med svært lav billettpris. Flere av aktivitetene ble gjennomført flere ganger slik at flest mulig kunne få delta. Helgen var en viktig markering og feiring av 350 års jubileet hvor formålet var en folkefest for alle i alle aldre. Arrangementene og tiltakene ble planlagt i henhold til gjeldende smittevernregler. Norge gjenåpnet lørdagen i jubileumshelgen etter en lang periode nedstengt, til stor glede for publikum og ikke minst alle arrangørene. Restauranter, kafeer og puber i byen meldte om fulle hus nesten lørdagen.

Det var opprinnelig også planlagt en aktivitetshelg i mai måned som skulle få maritimt fokus hvor aktiviteter og opplevelser knyttet til Larviks sjøfartshistorie var planlagt. Larvik havn hadde også invitert flere større skip til å legge til havn. Dessverre satte pandemien en stopper for dette og helgen måtte avlyses.

Barn og unge

- **"Byen Vår" ny sang og dans til byjubileet**

Til jubileet ble Ole Børud forespurgt om et bestillingsverk i form av en helt ny sang til Larvik. Børud har skrevet og produsert musikken og bidratt til tekst sammen med Winona Løver som også er vokalist på låta sammen med Amanda Rusti og Malekko. Alle artistene er fra eller har tilknytning til Larvik. Målet med sangen var at den skulle skape felles opplevelser ved at alle kunne lytte til den og at den var enkel å lære. Det ble skrevet arr til korps og band av låta som ble sendt ut til alle korpsene i kommunen.

Det ble også koreografert en egen dans til låta av elevene fra danselinja på THVGS. Sangen og dansen skapte stort engasjement og samlet mange barn i Larvik, noe som også var formålet med dette tiltaket. Veldig mange barn på alle skolene rundt om i kommunen og i barnehagene lærte seg dansen og sangen. Det ble satt igang en konkurranse hvor skolene og barnehagene kunne sende inn sitt bidrag med sang og dans. To klasser og to barnehager vant konkurransen og fikk være med i den offisielle musikkvideoen som også ble laget til låta.

Sommeren 21 reiste Vi350- bilen rundt på alle kommunens campingplasser og strender med danseelever fra THVGS med pop-up dans og konkurranser med premier. Dette var en fin måte å formidle sangen og dansen til innbyggerne, ikke minst gav det ungdommene som var med å gjennomføre dette en sommerjobb.

I jubileumshelgen ble låta fremført live for første gang med Marinemusikken, Ole Børud med sitt band og Winona Løver til stor begeistring for publikum.

- **Ungdomsarrangementer**

Det var et mål i gjennomføringen av Vi350 at ungdommer i Larvik skulle få medvirke i stor grad og iverksette tiltak de selv ønsket. Pandemien gjorde det vanskelig å gjennomføre dette i tråd med slik det var planlagt da det var usikkert hvor mye det var realistisk å få til. Det ble likevel etablert en liten gruppe på 5 ungdommer fra THVGS og ungdomsrådet som fikk tildelt en sum penger til å kunne utføre et ønsket arrangement. Gruppa kom selv frem til at de ønsket å arrangere et klesbytte marked i forbindelse med jubileumshelgen. Dette prosjektet ble realisert i et samarbeid med Larvik Husflidslag som stilte med frivillige som kunne sy og tilpasse klær publikum kjøpte på markedet. Det var også planlagt et inspirasjonsforedrag og workshop med Ingrid Bergtun som er designer og driver sy-kollektivet Fæbrik i Oslo. På grunn av sykdom måtte foredraget og workshopen dessverre avlyses. Men ungdommene arrangerte et flott klesmarked i Verksgården i Hammerdalen.

Det ble også arrangert to ungdomskvelder i Munken i samarbeid med Larvik Barne- og Ungdomsteater. Ungdommer tilknyttet teatermiljøet arrangerte to åpne kvelder med disco, quiz, café og åpen scene.

- **Demokratidag for ungdom**

Vi350 tok initiativ til å arrangere en demokratidag for ungdom i forbindelse med jubileet, dette i tett samarbeid med skole, SLT koordinator og andre funksjoner i kommuneadministrasjonen som jobber med ungdom. Sammen ble det sendt inn en søknad til Gjensidigestiftelsen og prosjektet fikk delt 200 000 kr til dette. Demokratidagen ble gjennomført for 10 trinn og på grunn av pandemien ble antallet begrenset til 200 ungdommer, da dette var antall begrensningen for hva det var lov å ha i storsalen på Bølgen. Tema for arrangementet var fokus på utfordringer knyttet til bruk av ytringsfrihet i dag og hvordan yringer også medfører ansvar for å skape en inkluderende offentlig samtale. Formålet var å bevisstgjøre ungdom hvordan hard språkbruk kan påvirke både skolemiljøet og ungdomsdeltakelse, og hvilken rolle de kan ha i å forebygge og bekjempe hatytringer og ekskludering.

Arrangementet ble gjennomført i samarbeid med organisasjonen Stopp Hatprat som gjennomførte praktisk workshop med ungdommene og dagen ble innledet av Berit Reiss Andersen som holdt foredrag om hva ytringsfrihet betyr, hva sier lovverket og eksempler på grensegangen mellom hatefulle yringer som er ulovlig og hva som er lovlige yringer.

Samme kveld ble alle ungdommer i Larvik invitert til gratis konsert med Hkeem på Bølgen, til stor begeistring og glede for ungdommene som hadde i en lang periode vært uten noe særlig kultur og fritidstilbud på grunn av pandemien. Målet med konserten var å samle ungdommene til en sosial kveld og felles opplevelse.

Arrangementet ble gjennomført som en pilot og målet er å videreutvikle arrangementet til en årlig happening for alle 10.klassinger i kommunen. Ny demokratidag for 2022 er under planlegging i disse dager.

- **Aktiviteter i skolen og barnehagen**

Det var avsatt midler i budsjettet til besøk og workshop for elever med kunstprosjektet Lifeboats- seilende skulpturer. De tre store seilende skulpturene befinner seg i Danmark og er laget av Skiens kunstner Marit Bente Norheim som holder til i Danmark. Dette besøket var et samarbeidsprosjekt mellom Skien kommune, Porsgrunn kommune, Tønsberg kommune, Horten kommune, Larvik kommune og den danske frivillige stiftelsen som organiserer kunstprosjektet Lifeboats. Målet var at skulpturene skulle komme hit og seile mellom kystbyene våren og sommeren 21. Etter mange endringer, justeringer og planleggingsrunder ble det til slutt for vanskelig å få skulpturene hit på grunn av alle restriksjonene tilknyttet pandemien. Larvik kommune valgte likevel å gjennomføre den planlagte workshopen med Marit Bente Norheim for skoleelever gjennom ordningen Den kulturelle skolesekken våren 2022.

Det var avsatt midler i budsjettet til tiltak i Den kulturelle Skolesekken for THVGS, dette ble også vanskelig å planlegge og gjennomføre på grunn av alle nedstengingene og hjemmeskole for elevene. Midlene ble kanalisert inn i andre tiltak for ungdom som åpne ungdomskvelder i Munken, Demokratidagen og sommerjobb for ungdom med Vi350-bilen og i Herregårdshagen. Det ble også gitt et økonomisk bidrag til Fargespill slik at de kunne avholde to gratis forestillinger som var åpen for alle.

For øvrig ble mange planlagte aktiviteter og opplevelser i Den Kulturelle Skolesekken programmert til å være relatert til byjubileet, hvert eneste klassetrinn fikk dette tilbudet. For eksempel fikk alle 6.klassingene aktiviteten "Herregårdskjøkkenet" - hvor Marianne Sørensen fra Larvik museum fortalte om Herregårdshagen på 1600-tallet og skolekjøkkensuppa som ble laget på Mesterfjellet skole omkring 1914. Elevene fikk lage suppa og spiste den sammen på skolekjøkkenet i gamle Mesterfjellet skole, og fikk et besøk i det temporære hageanlegget. En annen aktivitet var 8. trinn som besøkte kunstutstillingen "Vær her nå" med Kristian Bålsrød og Larvik kunstforening. Alle 8. klassingene fikk reflektere over hvem vi er vi som bor i Larvik, og hva ville elevene hatt øverst på sin liste hvis de var "Ordfører for en dag"?

Alle 6 åringene i kommunen besøkte i løpet av året Pi-parken hvor de lærte om Larviks historie og hvorfor vi feiret 350 år, de lagde tidslinje og snakket om sin egen bursdag. De bygde Larvik by i pappesker og gjenbruksmaterialer og lagde seg selv av dorull-mennesker. De fikk feire skikkelig bursdag med pizza og kake, og alle fikk lage egne jubileumskroner.

Alle barnehagene fikk også tilbud om en forestilling i Herregården hvor Larvik kulturskole og Larvik museum inviterte til jubileumsforestilling i salen i Herregården. De barnehagene som ønsket fikk også egne plantekasser med jord og frø som de sådde og passet på frem til de ble plassert i herregårdshagen og det temporære anlegget. Mange barn synes det var veldig stas å få se igjen sin egen kasse med blomster i "jungelen" av planter i hageanlegget da de besøkte det i etterkant.

Tilskudd lag og foreninger

Det ble tildelt tilskudd til 45 ulike tiltak/prosjekter fra aktører, lag og foreninger. Kun fire av dem måtte avlyses eller flyttes på med godkjenning om å kunne gjennomføre i 2022. Ellers har de andre tiltakene som fikk tilskudd gjort justeringer og tilpasninger som har gjort at de kunne gjennomføre i jubileumsåret på tross av pandemien. Tilskuddsordningen som ble etablert var med å stimulere til aktivitet og involvering av mange ulike aktører, det sørget også for en bredde av type aktiviteter, blant annet teaterforestillinger, danseforestillinger, nyskrevet musikk og konserter, kunstutstillinger, humorshow, foredrag og publikasjoner. Det ble delt ut totalt 1 480 200 NOK i tilskudd, 1 280 200 NOK gjennom tilskuddsordningen for jubileumsprosjekter og tiltak, og 200 000 NOK ble tildelt som støtte til ulike lag, foreninger, aktører som ville bidra underveis med aktiviteter. Se vedlagt liste for tildelinger gjennom tilskuddsordningen.

Historieformidling

- **Jubileumsutstilling og publikasjon "byen og grevskapet", Larvik Museum**

Til byjubileet fikk Larvik Museum låne inn to protokoller fra Rigsarkivet i København. Den første er kong Christian Vs lensbok (1671–1699) som inneholder lensbrevet på Larvik grevskap fra 1671, og det fornyede lensbrevet fra 1692. Begge inneholder bestemmelser for Larvik som grevskapsby. Det andre innlånet er tillegget til Kieltraktaten av 14. januar 1814, med den ene av to hemmelige artikler som innledet grevskapets avvikling. Samme år ble Larviks nye bygrense vedtatt, som markerer starten på en ny tid for byen. Disse to innlånene inngår i jubileumsutstillingen "Byen og grevskapet – Larvik i grevskapstiden 1671–1821". Utstillingen forteller om hvordan Larvik ble et grevskap og hva dette fikk å bety for folk som bodde i byen. Men også hvordan mennesker fra andre steder oppfattet Larvik.

Til denne utstillingen ble det skrevet og gitt ut en publikasjon "Byen og grevskapet". Forfatter er Aina Aske er konservator NMF og prosjektleder ved Vestfoldmuseene.

- **Bokutgivelser "I kirken og på hospitalet"**

Dette er en bok om en kirke og et hospital. Begge institusjonene har hatt stor betydning for byen Larvik. Larvik hospital og Treenighetskirke er imidlertid også uttrykk for noe som er større enn lokalsamfunnet. Verken kirken eller hospitalet ble til i et kulturelt, religiøst eller politisk tomrom. Snarere er det riktig å si at begge disse Larvikinstitusjonene var uttrykk for og formidlet videre impulser og ideer fra hele det dansk-norske riket og fra det protestantiske Europa. I et lite bysamfunn som Larvik har nok de fleste kjent til hverandre, og gjennom handel, sjøfart og reisevirksomhet har de samtidig hatt et betydelig utblikk og mye informasjon om det som skjedde utenfor lokalsamfunnet. Disse perspektiver står sentralt i denne boken.

Forfatter av boken er Arne Bugge Amundsen som er teolog og professor i kulturhistorie ved Universitet i Oslo.

- **Historisk tidslinje for barn, trykket hefte**

4000 historiehefter ble produsert og delt ut til alle 1.-7.klassinger i Larvik kommune. Hftet er utformet som en tidslinje med utdrag fra ulike tidsepoker i Larviks historie i tekst, fargerike og detaljerte illustrasjoner. Tekst er skrevet av Signe Steinnes Fevik som er tekstforfatter og samarbeidet med Larvik Museum, og Sandnes Media har stått for illustrasjoner og design. Hftet ble laget for å tilgjengeliggjøre Larviks historie og viktige hendelser på barnas premisser, og et verktøy lærere kan bruke i skolen i sin undervisning rundt lokalhistorie.

- **Larvikspodden Vi350, foreningen Ropert**

Geir-Atle Johnsen og Kjetil Vold er driverne bak Larvikspodden og det var de som tok initiativet til å lage en egen jubileumspodcast med aktuelle temaer og gjester omkring Larviks 350 års historie. Geir-Atle Johnsen har mange års radioerfaring fra blant annet Hallo i uken og NRK P2. Geir-Atle er produsent for Larvikspodden. Kjetil Vold er lokalpatriot, lokalpolitiker og medprogramleder i Larvikspodden.

I et samarbeid med noen fra prosjektgruppen til Vi350 og Kristian Bålsrød ble det utarbeidet 12 temaer for jubileumsåret, en for hver måned. Dette ble en slags emneknagg for en podcastsending som ble lansert hver måned. Geir-Atle og Kjetil var begge programledere, inviterte gjester inn i studio eller var ute og intervjuet aktuelle personer relatert til temaet. Noen sendingen overløt de programlederrollen til andre personer som var med og utarbeidet innhold.

Det ble produsert hele 47 sendinger til relatert til Vi350, et stort stykke arbeid med mange timers research, forberedelser, regi og lydarbeid er nedlagt. Sendingene er verdifulle som historisk materiale og sørger for en dokumentasjon av året 2021 og samtiden, samtidig som de dokumenterer viktig historier, fortellinger og perspektiver på Larviks historie. Larvikspodden hadde et verdifullt samarbeid med ØP som publiserte podcastene gjennom deres kanaler hver måned og sørget for en synlighet rundt dem i tillegg til at de ble tilgjengeliggjort på Vi350.no og Larvikspoddens egne kanaler.

- **Vi i Larvik 350, portrettene**

Prosjektet Vi i Larvik 350 handlet om menneskene som bor i Larvik i dag, men også om de som har levd livene sine i Larvik gjennom byens historie. Prosjektet har hatt som mål å få fram historiene om menneskene det ikke står om i historiebøkene, og presentere et mangfold av mennesker og historier. Noen av menneskene som ble presentert har du kanskje hørt om før, andre vil være helt ukjente. Noen av dem bor i Larvik i dag, andre levde i byen for 100, 200 eller kanskje 300 år siden. Noen vet vi mye om, andre finnes det nesten ikke spor etter.

Vi i Larvik 350 er et prosjekt ved journalist Kristian Bålsrød, historiker/konservator NMF Ane Ringheim ved Larvik Museum og illustratør Christina Disington. Hver lørdag i løpet av 2021 har lesere blitt presentert for ett av totalt 350 portretter som utgjør prosjektet Vi i Larvik 350. Disse har blitt publisert i Østlands-Posten og på Vi350.no. I desember 2021 ble det utgitt en bok hvor de 58 publiserte portrettene ble samlet mellom to permer. På samme måte som med podcastene er også dette en viktig publikasjon som ivaretar og dokumenterer Larviks historie, og tilgjengeliggjør informasjon for kommende generasjoner.

Portrettene som har vært publisert har vært organisert under de 12 temaene for byjubileet. Larvikspodden Vi350 har også laget radioteater av noen av dem. Alle de 350 portrettene er satt sammen til et stort bilde, dette bilde finnes på en vegg inne på Larvik museum. Målet var at dette bilde skulle opp på en vegg i Larvik sentrum i løpet av jubileumsåret. Dette ble for utfordrende å få til, derfor ble det valgt å få dem publisert i en bok i stedet.

Kristian Bålsrød innlemmet en del av portrettene også i sin fotoutstilling "Vær her nå" som også baserte seg på grunntanken om å presentere et mangfold av mennesker fra Larvik.

- **Audioguide, lydløyper i Larvik**

Målet med dette prosjektet var formidling av byens kultur, historie og severdigheter med audioguide. Prosjektet kom opp som et resultat av pandemien og behovet for å iverksette tiltak og tilbud til innbyggerne som kunne gjøres uavhengig av pandemien.

Audioguiden er et løypenett med tematiske organiserte audioguides. Dette kan tas i bruk for byens beboere så vel som turister og besøkende. Og kan brukes som en gratis pedagogisk ressurs for kommunens skoleelever.

Audioguiden er gratis og lastes ned via appen Voice Of Norway. Den kan lastes til en hvilken som helst smarttelefon eller nettbrett. Man kan høre gjennom løypene på skolen eller hjemmefra, eller gå til steder, hus og områder for å ta en nærmere titt på hvor byens historie har utspilt seg.

Et fokus for arbeidet med audioguiden har vært å løfte frem historier som ikke er så kjente. Publikum kan vandre langs brygger og gater på Torstrand og Langestrand og høre om artige hendelser, fargerike personligheter og industrihistorien som utfoldet seg i bydelene gjennom tidene. I løypa Kvinner i sentrum som går fra Trudvang til Tollerodden, er det løftet fram åtte sterke kvinner fra byen som har hatt stor betydning for kvinnesaken. I løypa Tolleroddens sjøfartshistorie blir man nærmere kjent med båter, hus og folk som hadde betydning for denne delen av byens historie. Det er også laget en spennende detektiv løype med Tiril og Oliver fra Detektivbyrå nr. 2 som familier kan gjøre sammen i Larvik sentrum. Thor Heyerdahl Instituttet i Vestfoldmuseene har laget en egen løype om Thor Heyerdahl som ble lansert i starten av 2022 og flere løyper er under produksjon og vil lanseres i løpet av året.

Det er lokale skribenter og forfattere som har skrevet innhold i løypene og lokale skuespillere som har lest inn. Bølgen kulturhus har stilt med studio og teknikker for innspilling, og prosjektet har vært ledet av innleid dramaturg som har bidratt med utvikling, regi og veiledning under innspilling. Målet er at historielag og andre aktører i Larvik som interesserer seg for historieformidling skal kunne få bidra med løyper videre i audioguiden.

- **Annen formidling**

Gjennom jubileumsåret var det planlagt månedlig historiske foredrag. De alle fleste foredragene ble gjennomført, mange av dem digitalt og live-streamet. Noen ble også gjennomført med publikum tilstede når smittevern reglene tillot det. Foredragene var et samarbeidsprosjekt mellom Larvik Museum og historielagene i Larvik.

Byutviklingsprosjekter

- **Tanzy Fumitory på Bøkkerfjellet**

De temporære installasjonene *Tanzy Fumitory* på Bøkkerfjellet i Larvik består av tilsammen 4 arkitektoniske skulpturer tegnet av Rintala Eggertsson arkitekter, hvorav den ene tar form av å kunne benyttes som scene og utendørs galleri. De tre øvrige er åpne allrom for rekreasjon og sosiale møteplasser. Prosjektet er temporært og vil stå oppe til september 2023, men hvor tidsaspektet vil bli vurdert utvidet etterhvert som man får erfaring med hvordan mennesker og byen tar installasjonene i bruk. Konstruksjonene er bygget primært av robust treverk og fundamentering gjennomført i betong.

Prosjektet er initiert av kunstnergruppa Sirene, bestående av Nina Heum og Eirin Støen. Sammen med Rintala Eggertsson arkitekter har de samarbeidet med Larvikskunstner Chris Bould og hentet inspirasjon fra hans kunstnerskap. Arkitektene ønsket at *Tanzy Fumitory* skal gi assosiasjoner til Boulds livsfilosofi, og hvordan han ofte stiller spørsmål ved etablerte holdninger og konvensjoner. Med utgangspunkt i det gjenkjennbare og arketypiske huset som repeteres, men monteres ulikt, henviser installasjonene til samfunnets rammer og måten etablissementet setter grenser for våre liv. Bould symboliserer på mange måter noe som er større enn ham selv, og det som kan defineres som utenforskap. Bould har gjennom tiår vært en tydelig kunstnerisk stemme i Larvik. Han har tidligere skapt flere sosiale og skulpturelle uterom, og plassert objekter ut i offentligheten, men ofte erfart å bli bortvist, eller at installasjonene har blitt ødelagte og fraktet bort. Han har i liten grad blitt tatt på alvor. I både arkitektens og Sirenes øyne representerer Bould bærekraft med sitt nøkterne levesett og konstante søken og kunstneriske bearbeidelse av gjenbruksmaterialer.

Tittelen *Tanzy Fumitory* er hentet fra et Boulds litterære prosjekt - *The Tanzy Fumitory* som består av i alt 8 hefter og ble påbegynt i 1990. Tittelen refererer til plantene Tansy og Fumitory, på norsk Reinfann og Jordrøyk. Sirene kuraterte også en større utstilling våren 2021 sammen med Chris Bould med stor hjelp fra hans familie. Utstillingen *Tre pinner i Kors* viste en stor representasjon av hans mangeårige og omfattende verksproduksjon. Aldri før har Bould blitt presentert for et lokalt publikum på denne måten, og gjennom utstillingen fikk mange muligheten til å bli kjent med hans omfattende produksjon. Under utstillingsperioden kom det også mange tilreisende, og utstillingen fikk bred dekning i lokal presse.

Sirenes motivasjon med prosjektet har vært å fremme kunsten og kunstnere som reelle aktører inn i dialog om hvordan byens offentlige rom utvikles. Prosjektet stiller også demokratiske spørsmål om hvem som definerer vår offentlighet, tross av at samtdiskunsten ikke alltid forstås, anerkjennes eller likes av alle. Sirene har som mål gjennom dette prosjektet å synliggjøre og løfte frem kunstens betydning i et samfunns og byutviklingsperspektiv og skape rom for en økt forståelse og verdsettelse av kunst og kunstnerisk virke.

Lag, foreninger, lokale aktører, grupper, enkeltpersoner m.fl. kan benytte denne scenepaviljongen og leie den gratis. Den kan benyttes både til konserter, mindre sceneproduksjoner, utstillinger, markeringer og annen aktivitet. Det er også lagt til rette strømkapasitet på Bøkkerfjellet, kommunen låner også ut enkelt lydanlegg, parkbenker og bord samt markedstelt.

I 2 års perioden prosjektet står opp får man testet ut Bøkkerfjellet som en møteplass og en park for aktivitet og arrangementer i håp økt byliv og sentrumsutvikling. Når det nærmer seg to års periodens slutt vil kommuneadministrasjonen sammen med Sirene og arkitektene evaluere bruken av installasjonene for så ta stilling til veien videre.

Prosjektet ble muliggjort gjennom et bredt samarbeid hvor Sirene og arkitektene jobbet tett sammen med frivillige i foreningen Fokus Larvik som arrangerer Allsang

hver sommer. Det var god dialog med naboer og folk som bruker Bøkkerfjellet daglig. KORO (kunst i offentlig rom) har bidratt med tilskudd, det samme har Sparebankstiftelsen DNB og Vestfold og Telemark Fylkeskommune. LABO og Bergene Holm gikk inn i prosjektet som sponsorer i tillegg til bevilgning fra Vi350 sitt budsjett.

- **Stedskapingskolen/Camp Larvik**

Larvik var ett av fire utvalgte pilotsteder i Norge som satte i gang nærmiljøprosesser fra januar 2021. Deltagerne som representerte de ulike pilotstedene ble guidet til å bli de beste tilretteleggerne for innbyggerdrevne nærmiljøprosjekter. Stedskapingskolen er en digital løsning for storskala dugnader i lokalsamfunn: et digitalt verktøy og en ressursbank som gir støtte til å kunne planlegge og gjennomføre storskala dugnader. Metoden vektlegger stor innbyggermedvirkning og deltagelse, og hele prosessen skal gjennomføres på 6 måneder og 6 dager. Camp Larvik skulle vært gjennomført i 2021, dessverre gav pandemien prosjektet så store utfordringer at det måtte utsette gjennomføring til våren 2022.

I Larvik ble piloten "Camp Larvik" og utvalgt sted for dugnadsprosjektet ble Bøkkerfjellet. Camp Larvik besto av en gruppe på 12 ulike innbyggere som deltok frivillig med et ønske og stort engasjement for mer aktivitet og byliv i Larvik sentrum. Gruppa gjennomførte flere medvirkningsprosesser både digitalt og fysisk ulike steder i byen, og de inviterte inn til åpne verksteder hvor folk kunne komme med ideér. Det ble utviklet 4 ulike konsepter basert på innspillene som kom inn. Gruppa sjekket ut flere ulike steder i sentrum hvor prosjektet kunne foregå, dessverre var det mange hindringer, valget falt til slutt på Bøkkerfjellet hvor man så at det var mulig å kunne gjennomføre flere av tiltakene som ble stemt frem. Dette var også et av de stedene hvor flest innbyggere i spørreundersøkelser hadde oppgitt som et område de mente hadde potensiale for et dugnadsprosjekt og ønske for økt aktivitet.

Det ble utarbeidet mange tiltak for hva gruppa ønsket å gjøre på Bøkkerfjellet. I løpet av en ukes dugnad som ble avsluttet med en festivaldag har nå Brannvaktårnet blitt restaurert og skal åpnes mer opp for besøk. Det er etablert en iskiosk av Holmfoss isbar som skal holde åpent gjennom sommeren og området rundt iskiosken har blitt hyggelige sitteplasser med beplantning og en liten labyrint med plantekasser som vil gro i løpet av sommeren. Det er satt opp en liten bod hvor det vil bli tilgjengelig sommerleker til utlån. Det er satt opp sykkelstativer ved inngangen til Bøkkerfjellet.

Det som er skapt både av tiltak og arrangement har skjedd innenfor en ramme på rundt 200 000 kr, der ca. 25-30% er sponsing fra lokale virksomheter. Det er også mange som har bidratt med redusert pris, ekstra innsats eller mer tid enn de har fått betalt for. I tillegg har gruppa og frivillige i dugnadsuka bidratt med tusenvis av dugnadstimer. Målet i Camp Larvik har vært å forsøke å vise at man som innbygger kan bidra aktivt i byens utvikling og et ønsket om å gjøre Bøkkerfjellet til et sted for alle.

Camp Larvik har vært en viktig erfaringsreise både for gruppa og kommuneadministrasjonen som har deltatt i dette for å lære og bli bedre tilretteleggere for innbyggerinitiativ. Mye lærdom handler om forventningsavklaringer

om hva kommuneadministrasjonen kan bidra med i forhold til planer og ønsker fra gruppa. Intern forankring av prosjektet blant alle fagavdelinger som blir berørt av slike dugnadsprosjekter må det jobbes systematisk med i administrasjonen, og det må vies kapasitet til å håndtere det. Rekruttering av både nok frivillige, samarbeidspartnere og sponsorer krever mye jobb, og må sikres godt nok før slike prosjekter iverksettes. Stedskaping har utviklet et viktig digitalt verktøy og en metode som skal lede frem til vellykkede storskala dugnader. Stedskaping melder om at de pilotene som har fulgt metoden systematisk har vært mest vellykket. Camp Larvik har nok mer å lære her både hos kommuneadministrasjonen og den frivillige gruppa. Piloteringsarbeidet er enda ikke avsluttet og ferdig evaluert, det vil det bli i løpet av 2022.

- **Vinterbelysning i sentrum**

Larvikbanken ønsket å bidra med en gave til byen i forbindelse med 350 års jubileet. Gavesummen var på 500 000 kr og ble øremerket ny vinterbelysning i sentrum. Det ble utarbeidet en belysningsplan for sentrum av lysdesigner hos Cowi. Denne planen inneholder flere elementer enn det som kom på plass i desember 2021 og kan brukes videre til å utvide belysningen på sikt. Vinterbelysningen ble veldig godt mottatt av innbyggerne og butikkene i sentrum som opplevde det som et løft for byen. Belysningen er tenkt at kan settes opp fra november til februar hvert år, og at det blir supplert med julebelysning i desember.

- **Herregårdshagen**

20 studenter og faglærere fra læringsmiljøet Making is Thinking / faggruppe FORM ved Fakultet for arkitektur og design, NTNU, skapte dette midlertidige hageanlegget med denne store stillaskonstruksjon kalt «Akselerator». Prosjektet var en kraftig arkitektonisk fortolkning av det opprinnelige hageanlegget fra 1600-tallet. Et viktig aspekt var utsiktspunktet hvor man visuelt kan få et inntrykk av den opprinnelige aksene mot Larviksfjorden. Navnet «Akselerator» henspilte både på den barokke hageplanens akse mot fjorden, samt et ønske om å rette oppmerksomheten mot dette aktuelle området for få fart på diskusjonen om stedets framtid. Prosjektet var et eksempel på midlertidighet som strategi i byutvikling, som i økende grad er en etterspurt metode.

Anlegget var planlagt og bygget av studentene og faglærerne i samarbeid med Larvik kommune og med bidragsytere fra Larviks befolkning, som har bidro med planter de sådde og stelte gjennom våren. Dette store samskappingsprosjektet involverte barnehager, skoler, bygdekvinnelag, hagelag, fengselsinnsatte, aktører fra næringslivet, landbruksnæringen, kunstnere og andre frivillige lag og foreninger blant annet.

Det temporære hageanlegget sto oppe fra midten av juni til og med september 21. Fire av NTNU studentene fikk sommerjobb av prosjektet hvor de ferdigstilte anlegget, vannet og formidlet om prosjektet til besøkende. Gjennom sommeren var det mange besøkende, både barnehager og SFO benyttet anlegget og det var et mål for turen blant eldrester og andre grupper. Hagelag og andre frivillige var innom anlegget gjennom hele sommeren for å stille og vanne blomstene i tillegg til ungdommer som

fikk jobb i anlegget i august og september når NTNU studentene var reist tilbake i slutten av juli.

Det ble bygget opp en scene og et utekjøkken i anlegget for å skape mer aktivitet og arrangementer. Det var gratis arrangementer og aktiviteter i anlegget i august og alle helger i september. Tilsammen var det nærmere 50 aktiviteter og arrangementer som ble gjennomført i anlegget i perioden det sto oppe, alle var åpne og gratis for innbyggerne. Det var fortsatt strenge smittevern restriksjoner gjennom denne perioden likevel var det registrert over 1000 publikummere til sammen på konsertene. I åpningshelgen for anlegget var det ca 500 besøkende både lørdagen og søndagen, og i jubileumshelgen ca 800 besøkende. Det har ikke vært registrert besøkende i anlegget utenom arrangementer, men NTNU studentene og ungdommene som hadde sommerjobb talte i gjennomsnitt 50-70 stk som var innom anlegget hver dag.

Herregårdshagen var et prosjekt i ledd av kommunedelplanen for Larvik by, som blant annet inneholder forslag til utvikling av Herregården med omliggende område. Herregårdsanlegget beskrives som en kulturhistorisk attraksjon av både nasjonal og internasjonal verdi. I planene er det forespeilet økt museumsaktivitet på stedet – og dessuten en mulig reetablering av den historiske Herregårdshagen. Allerede i 2020 begynte arkeologer fra fylkeskommunen å undersøke det gamle hageområdet med georadar. Arkeologer, museum, vernemyndigheter og hagehistorieforskere ønsker å finne spor etter hagen og tilegne seg mer kunnskap om hageanlegg fra 1600-tallet.

Prosjektet var med på å øke aktivitet for å styrke området rundt Herregården og fremtidsmulighetene som finnes her. Dette arbeidet videreutvikles i dag ved at gamle Mesterfjellet skole skal tas i bruk ved at Larvik museum flytter ditt, kommunale tjenester og frivillige lag og foreninger skal få plass. I etterkant av jubileet er det også stiftet en frivillig forening "Herregårdens venner" som ønsker å engasjere seg videre for etablering av herregårdshagen. Alle med samme mål om at Larvik skal få en flerbruksarena som både er en attraksjon for kommunen i den fremtidige byutviklingen, et nasjonal senter for hagekunst og en samskapingsarena for helsefremmende arbeid, til inkludering og arbeidstrening, for urbant landbruk og læring.

Oppsummering

Larviks byjubileum Vi350 ble gjennomført med aktiviteter og prosjekter gjennom hele året 2021. På tross av at mesteparten av året var preget av pandemi og nedstengninger samt kontinuerlig endring av smittevernregler ble det gjennomført svært mange aktiviteter. Det ble tildelt tilskudd til 45 ulike tiltak/prosjekter fra aktører, lag og foreninger. Kun fire av dem måtte avlyses eller flyttes på med godkjenning om å kunne gjennomføre i 2022. Ellers har de andre tiltakene som fikk tilskudd gjort justeringer og tilpasninger som har gjort at de kunne gjennomføre i jubileumsåret på tross av pandemien. I saken om rammevilkår for byjubileet ble det vedtatt at det skulle gjennomføres 17 ulike prosjekter, kun tre av tiltakene måtte avlyses helt grunnet pandemien; besøk av kunstprosjektet Lifeboats fra Danmark, maritim jubileumshelg 28.-30.mai og produksjon i den kulturelle skolesekken for VGS elever. Øvrige tiltak/prosjekter ble gjennomført med tilpasninger og justeringer der det var behov for det.

Pandemien utløste også nye ideer som ble tiltak iverksatt for å likevel kunne gi et tilbud til innbyggerne, og som fulgte de målsettinger som var vedtatt at byjubileet skulle oppfylle. Det innebar at midler ble omdisponert innad i budsjettet til planlagte og justerte tiltak som det var mulig å gjennomføre i tiden med nedstengninger og strengt smittevern.

Det ble inngått 10 sponsoravtale med lokalt næringsliv, avtalene hadde en verdi i form av tjenester eller rene sponsormidler inn i budsjettet på 1,7 mill NOK. Det ble søkt midler i eksterne tilskuddsordninger til jubileumsprosjekter og fikk tilsagn på totalt 2 218 mill NOK. Det er også flere lag og foreninger på eget initiativ som fikk tildelt midler gjennom søknadsordninger til sine jubileumsprosjekter. Det er ikke kartlagt hvor stor denne summen er. Larvik Museum bidro med 250 000 NOK i rene midler til jubileumsbudsjettet i tillegg til betraktelig med ressurser og gjennomføring av egne prosjekter. Larvik kommune bidro med bevilgning på 9 105 000 NOK og i tillegg tildelte kommunen tilskuddsmidler til jubileumsprosjekter på tilsammen 800 000 kr i 2020. Larvik kommune har også stilt til rådighet viktig funksjoner gjennom ressurser som har bidratt i det totale jubileumsarbeidet i perioden 2019-2021. Totalt sett har budsjettet for Vi350 i rene midler vært på 14 128 000 NOK hvorav 3 918 000 NOK er eksterne bidrag. Av totalsummen har 1 615 089,87 NOK gått til å dekke lønnsutgifter for administrasjon og innleid hjelp til å kunne gjennomføre prosjektet i sin helhet, resterende budsjettsum 12 512 910,01 NOK gått til kjøp av tjenester og utstyr, investeringer, honorar til utøvere og næringsdrivende og tilskudd til lag og foreninger som i all hovedsak har tilhørighet i Larvik.

Gjennomføring av Vi350 hadde ikke vært mulig uten et stort og bredt samarbeid. Det har vært et mål om å slippe til flest mulig av de som ønsker å bidra med aktiviteter og invitere bredt ut. Selv om mange måtte sette aktiviteten sin på pause på grunn av pandemien er det likevel over 60 ulike frivillige lag, foreninger, aktører og utøvere som har bidratt med aktiviteter og prosjekter gjennom jubileumsåret 2021. Over 50 ulike artister, band, kunstnere og kreative næringer tilknyttet Larvik har fått oppdrag fra Vi350 og det er kjøpt tjenester til de ulike prosjektene og tiltakene gjennom minst 40 ulike bedrifter tilknyttet Larvik og omegn.

Et stort og viktig arbeid gjennom byjubileet har vært kommunikasjonsarbeid og synlighet av alle tiltakene. Østlands-Posten var en svært viktig samarbeidspartner for at innbyggerne skulle få tilgang til informasjon om alt som skulle skje, ikke minst var lokalavisen en viktig plattform for tilgjengeliggjøring av prosjekter som podcast og portrettene hver lørdag. Sponsoravtalen med Amedia/ Østlands-Posten gav også gode annonsemuligheter for å synliggjøre jubileumsarrangementene og aktivitetene. Det er publisert over 170 saker om Vi350 i løpet av 2020-2021, det var 2-5 annonser i ØP papir og digitalt hver måned gjennom 2021 og et eget jubileumsmagasin ble produsert og distribuert til alle husstander i Larvik. Ved siden av ØP var Vi350 sin facebook side en viktig kanal for å synliggjøre aktivitet hvor det var i overkant av 3500 følgere og Vi350.no var hovedkanal for informasjon om alt tilknyttet til jubileet og arrangementskalender hvor det ble registrert over 100 ulike arrangementer gjennom 2021. Viktig bidrag til synliggjøring av Vi350, men desto viktigere historieformidling var månedlig podcaster hvor Larvikspodden produserte til sammen 47 sendinger, og ukentlig portrett 52 stk av ulike personer fra Larvik av Kristian Bålsrød, Ane Ringheim og Christina Disington.

Det ble laget en profileringspakke med markedsmateriell til alle butikken som ønsket å henge det opp, ca 150 stk, det ble laget flagg til alle kommunens flaggstenger, 15 store bannere ble hengt opp rundt i sentrum og på synlige bygg tilknyttet sentrum.

En av de viktigste målsettingene for byjubileet var at det skulle være en markering og et jubileumsår for alle. Det har vært gjort prosjekter og aktiviteter ut til alle kommunens barnehager, skoler, sykehjem og eldresenter. Veldig mange av arrangementene har vært gratis eller hatt lav billettpris. Det har vært lagt til rette møteplasser som er åpne for alle hvor det er tilbudt innhold som har forsøkt i størst mulig grad å nå alle aldersgrupper, slik som herregårdshagen, kunstinstallasjoner på Bøkkerfjellet, utstillinger, jubileumshelgen med mer. Det ble laget tilbud for dem som av ulike årsaker ikke hadde mulighet til å delta på fysiske arrangementer, men som likevel kunne ta del i byjubileet gjennom månedlig podcaster som var gratis å lytte til, streaming av foredrag, gratis jubileumsmagasin i postkassa, ukentlig portretter i ØP(ikke +saker) og Vi350.no, nyskrevet sang og musikk "byen vår" med musikkvideo, jubileumsfilm "Vårt Larvik", publikasjon av to historiske bøker og gratis streaming av 350 minutters live-sendingen. Da det ble en realitet at pandemien også ble langvarig var disse nevnte tiltakene viktig for å kunne opprettholde et tilbud og aktiviteter fra Vi350 gjennom jubileumsåret som mange hadde tilgang til uavhengig av å måtte fysisk møtes i perioder med nedstenging. Det ble også iverksatt nye tiltak for at Vi350 skulle være tilgjengelig med aktiviteter som blant annet etablering av audioguiden med historieformidling fra ulike steder i Larvik by, Vi350- bilen som kjørte rundt i alle kommunens nærmiljøer med minikonserter, intervju på hjul serien hvor ØP intervjuet ulike personer fra Larvik i Vi350 bilen rundt om i Larvik.

Det ble vedtatt og forankret i prosjektskissen for Vi350 at byjubileet skulle ha en konsentrasjon på byen både tematisk og geografisk, jubileet handlet om at byen Larvik markerte 350 år. Likevel var ikke det en avgrensning som skulle utelukke samarbeid, initiativer eller engasjement fra nærmiljøene eller Stavern by. Tilskuddsordninger var åpne for alle kommunens lag og foreninger, i jubileumshelgen ble alle lag og foreninger invitert med til å kunne lage aktiviteter, det har vært saker i ØP hvor det har vært invitert til at alle kan komme med forslag og ideer, og alle arrangementer har vært åpne for at alle innbyggerne kan delta. Det har likevel kommet tilbakemeldinger fra noen innbyggere, frivillige lag og foreninger om at flere ønsket seg mer aktivitet og tilbud i nærmiljøene og Stavern by. Det er behov for at det også legges til rette for at det skjer tilbud i nærheten av der man bor når slike store prosjekter skal prioriteres og jobbes med. Dette er tilbakemeldinger og erfaringer og ta med seg videre til andre større samskappingsprosjekter i håp om bredere eierskap og engasjement blant enda flere innbyggere.

Tilbakemeldinger fra involverte aktører, sponsorer, samarbeidspartnere, prosjektgruppe og styringsgruppe som ble spurt om hvordan de opplevde å være en del av jubileumsarbeidet er at de syntes det har vært meningsfylt å kunne engasjere seg for sin egen by og at det har vært spesielt positivt å jobbe i felleskap om noe i en vanskelig tid med pandemi. På spørsmål om hvordan det har påvirket dem eller sin bedrift/forening er det flest som har svart at det har gitt stolthet og engasjement internt, at man har fått ny kunnskap om egen by og historie og at det har vært positivt å kunne påvirke utvikling og aktivitet i Larvik.

